

Til professionelle i arbejdet med ikke uddannelses- parate unge

Idékatalog 1

Inspiration til nye forløb for ikke uddannelsesparate unge baseret på nye samarbejdsmetoder på tværs af kommunale enheder, uddannelsessteder, UU og erhvervsvirksomheder.

/// Hvis jeg ikke var kommet herved, jamen så havde jeg siddet derhjemme og lavet ingenting lige nu. Så det er jeg glad for. ///

Elev, Klinkehuset

Hvorfor et udviklingsprojekt?

Da Sønderborg Kommune ansøgte om at få del i Region Syds Uddannelsespulje for 2011-2013 var det med udgangspunkt i at gøre en særlig indsats overfor de unge, der er karakteriseret ved "ikke uddannelsesparate", og som er i produktionsskolens målgruppe.

Kommunen havde på det tidspunkt allerede igangsat forløb for "ikke uddannelsesparate unge" på EUC Syd, men specifikt gruppen af de allersvageste unge (de sidste 5 %), der er karakteriseres ved manglende / sporadisk skolegang, personlige og sociale problemer, begyndende for- og misbrug af stoffer samt kriminalitets truede unge, var der ikke et skræddersyet tilbud til.

Ønsket med projektet var således at bryde den sociale arv for disse unge ved at skabe motivation for uddannelse og at udvikle nye redskaber og metoder. Ofte arbejder forvaltninger ud fra teoretiske og forskningsbaserede metoder, men i dette tilfælde valgte styregruppen at tage individuelt udgangspunkt i den enkelte unges erfaringer og behov.

Det induktive princip har vist sig at være det rigtige valg, at opbygge mere generelle betragtninger på baggrund af den enkelte unges behov. At trække støttefunktioner / ressourcpersoner ind i huset medfører, at barriererne for at gøre brug af tilbuddet er væsentligt mindre, end hvis den unge selv skal opsøge hjælpen. At tilrettelægge ind- og udslusningsprocedurer med udgangspunkt i erfaringerne fra de unge, har medført stor fleksibilitet.

Al udvikling er baseret på ildsjæle og stort engagement. Ved at styregruppen har været bredt sammensat fra direktør over leder til medarbejder, har det været muligt at foretage beslutninger af både individuel og mere generel karakter omkring den unges uddannelsesforløb.

KLINKEHUSET

Forløbet og metoderne

Klinkehuset - et individuelt tilrettelagt forløb

// Jeg har haft dansk og matematik, der har jeg også lært noget nyt. Så, øh.. Det' sgu fint. Før har jeg aldrig været med, sådan i skolen... før... Og nu interesserer jeg mig sådan lidt for det faktisk. //

Elev, Klinkehuset

De fysiske rammer

Forløbet ligger under Sønderborg Produktionsskole, med fysisk placering i et hus kaldet Klinkehuset. Grundidéen er en helt enkelt ramme: Et lille hus med 10 deltagere, 2 værkstedsledere, og en række ressourcepersoner der står parate til at bevæge sig ud til huset, når en deltager har brug for det.

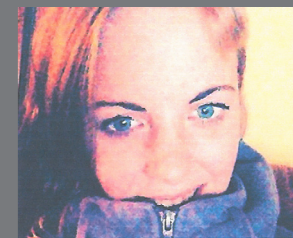
Dagligdagen - et individuelt tilrettelagt skema

Dagligdagen begynder mellem kl. 8.00. og 8.30. med dagens nyheder. De elever der ikke er mødt ind kontaktes, evt. afhentes. Dagens program starter og der arbejdes efter et individuelt ugeskema, som den unge udfylder fredagen i ugen for inden.

I undervisningen er der to speciallærere, som giver de unge én til én undervisning (fra 3. klasse til studenter niveau) to gange ugentligt. To dage om ugen følges der op med lektiehjælp af fastansat lærer i huset. De unge vælger værkstedsopgaver, hvor de kan vælge mellem kreativ, produktion eller håndværk. Der er fastlagt motion to gange ugentligt for både piger og drenge. Fredagen er hovedsageligt til projekter, virksomhedsbesøg og temadage. Hver anden onsdag er lægen Jytte i huset, og hver anden onsdag er psykologen Mads, og bankrådgiver Marianne i huset. De kan dog tilkaldes ved ekstra behov. Der laves ture ud af huset, det kan være virksomhedsbesøg, eller kulturelle besøg, da mange af de unge ikke før har oplevet hvad der foregår på virksomhederne eller betydningen af deres kulturelle baggrund. Der er mulighed for at bruge fire ugers praktik hvert halve år. De unge deltager i kombinationsforløb ud fra ønsker og interesser. Her sendes en fast medarbejder med.

Hvad siger de unge selv

"Har svigtet mange i mit liv, men mest min familie, i stedet for at lytte til ens familie der gjord alt for en så man kunne komme ud af sit misbrug. At flytte langt væk, for at flygte fra problemer gjord ingen, der kom flere og flere og længere og længere kom man ud, mine forældre prøvede og prøvede og få mig hjem men kærlighed gør blindt i sær når man ikke turde og gå fra sin kæreste, og ikke kunne stoppe med at ryge hash ... Men efter jeg indså jeg havde et seriøst problem, og kunne indrømme overfor mig selv at jeg havde et misbrug.. Blev jeg stærk nok til at flytte tilbage, og tage kampen op med stofferne.. Jeg er ikke bleg for at fortælle folk at jeg har haft et misbrug, for så længe jeg stolt kan sige at jeg er stoffri den dag i dag.. er super glad for at se ens familie er stolte af en, er en fantastisk følelse... Jeg kan kun sige tak for jeres støtte og det er fantastisk og se jer så glade igen det betyder alt !!! Og tak til en super dejlig bedstevende der har støttet og været der for mig når jeg har haft lyst til at falde tilbage, det er fantastisk at få alt den støtte fra dig og en kæmpe tak til Alice Og Dorte (lærer) der fik mig til at indse mine problemer, og hjalp mig igennem en hel del, det kan ikke beskrives ! nu kan jeg endelig se frem ad i livet, og endelig hygge mig på en ordentlig måde og nyde livet sammen med en skøn familie, kæreste, bedstevende og alle de andre kæmpe tak til jer alle der var der for mig!"

Skrevet af:
Louise Schultz, tidligere elev i Klinkehuset.

Perspektiv

Hvorfor lave et individuelt tilrettelagt forløb?

Den unge er ikke blot en kommende skoleelev/studerende. Den unge skal også kunne fungere hensigtsmæssigt i andre sfærer, for at kunne blive klar til uddannelse: fritiden, familien, venner, økonomisk, psykisk osv., og derfor tilbydes hjælp i forhold til mange forskellige parametre. De unge kommer til Klinkehuset netop fordi de ofte har mange forskellige problemstillinger samtidigt, og medarbejderne forsøger at hjælpe eleven med at få overblik samt overskud og kompetencer til at overkomme disse udfordringer.

Derfor må hjælpen også være individualiseret og tilrettelagt efter den enkelte unges behov. Nogle skal hentes, fordi de ikke kan komme op om morgenen, og nogle skal have en af medarbejderne med ud at kigge på et bostøttested. Nogle skal have en psykologisk udredning osv. Medarbejderne forsøger hele tiden at finde passende aktiviteter til den enkelte elev, og derfor er nogle ude at arbejde, mens andre sidder og laver håndarbejde.

Mange af eleverne får et stort udbytte ud af den meget håndholdte indsats med massiv støtte, fordi de har brug for den for at kunne bryde gamle mønstre og vaner.

Fra evalueringsrapporten: Evaluering af projekt '95%-målsætningen - transfaglighed i et ungperspektiv. Af Anna-Maj Stride, UCL

Samarbejdet med UU

Når den unge begynder, indskrives de i Produktionsskole regi. Indskrivning sker altid i tæt samarbejde med den unges UU-vejleder fra kommunen. UU-vejlederen sender ved start info om "Den unges baggrund" som er stikord om, hvad den unge har svært ved og hvor der skal ske en indsats efter UU-vejlederens vurdering.

Allerede efter 1 måned er der vejledning med den unge og der laves aftaler for, hvilke mål den unge gerne vil have opfyldt mens han/hun er tilknyttet Klinkehuset. Efterfølgende er der vejledning hver 3 måned, hvor der også skrives i "Den unges baggrund" som ved afslutningen sendes tilbage til elevens UU-vejleder. Progressionen i elevernes udvikling følges via systemet Documenta.

- for yderligere info om Dokumenta: www.syddanskuddannelsesaftale.dk

Systemet kommer til den unge

Problem [for de unge] er jo, at foran dem, er der et bjerg af problemer, og vores opgave er jo egentlig at få dem skilt ad i nogle små dele, som vi kan få succes på. Efterhånden får vi det jo nedbrudt på en eller anden måde.

Psykolog

Lægen og psykologens faste gang i huset

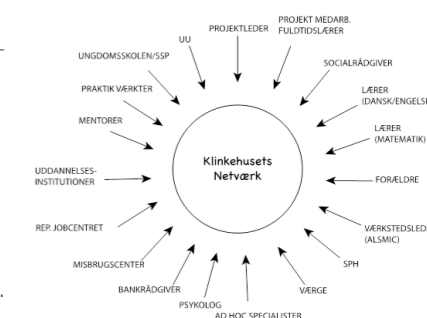
En af de bærende idéer for forløbet har været at lade ressourcepersonerne komme i huset, fremfor at lade eleverne komme til dem. Det har vist sig at denne klare enkle form giver mening, så den unge har kunnet koncentrere sig om at rydde op i eget liv, frem for at finde vej i behandlersystemets uigennemskuelige jungle. Vejen til at lave denne "enkle" løsning har krævet at alle involverede har evnet at bryde med vant arbejdsmetoder. Denne praksis har betydet at ressourcepersonerne helt naturligt er indgået i samarbejdet på kryds og tværs med hinanden. Da hver ressourceperson har tilført projektet deres eget netværk er det i dag et meget stort og finmasket netværk at trække på til gavn for deltagerne i projektet.

Perspektiv

Systemet kommer til den unge

Det er et bærende element i Klinkehusets indsats, at det er "systemet" dvs. at det er lægen, psykologen og bankrådgiveren, der skal komme til den unge og ikke omvendt. Eleverne fortæller, at de er meget glade for denne ordning, og at de hellere vil komme til Klinkehusets læge og psykolog end til deres egen. Der er oparbejdet en anden tillid og fornemmelse af tilgængelighed. Man behøver ikke bestille tid og kan komme forbi, hvis man lige har et lille spørgsmål. Ofte bliver dette anledningen til at få en længere samtale om den unges problemer, og den unge får vendt sager, som de ellers ikke ville få hul på. En af eleverne nævner også den store fordel, at man ikke behøver at pjække eller tage fri for at komme til lægen. Systemet indretter sig på de unges præmisser; hjælpen passes ind i den unges hverdag og kan gribes, når den unge er motiveret og klar. De skal ikke først bestille tid og vente 14 dage før de kan komme til.

Fra evalueringsrapporten: *Evaluering af projekt '95%-målsætningen - transfaglighed i et ungeperspektiv.*
Af Anna-Maj Stride, UCL

HVORDAN KAN MAN KOMME I GANG?

Rammerne

Projekt Klinkehuset har fra forvaltningens synspunkt været et meget givende projekt både samfundsmæssigt, men også for den enkelte ung.

Jette Østergaard, vicekommunaldirektør, Sønderborg Kommune

Hvordan kan man komme i gang?

Dette siger forvaltningen - Sønderborg Kommune

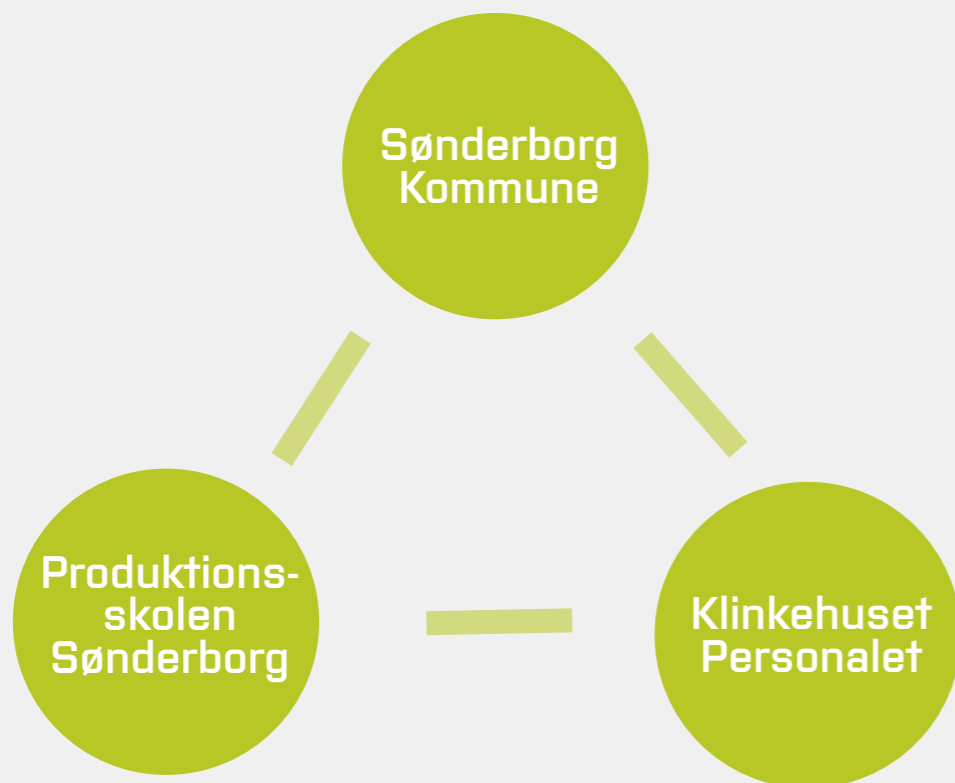
Målet om at 95 % af en ungdomsårgang skal tage en ungdomsuddannelse er for største part af de unge et naturligt og meget relevant mål. De arbejder ambitiøst og målrettet, og deres netværk er velfungerende. Andre unge kan med forskellige nuværende støtteforanstaltninger blive uddannelsesparate og gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse. Den sidste gruppe af unge, har ofte en bredspektret vifte af faglige, personlige og sociale udfordringer, som er opbygget over år, hvorfor det i mange tilfælde vil være nødvendigt med individuelle løsninger. Projekt Klinkehuset har fra forvaltningens synspunkt været et meget givende projekt både samfundsmæssigt, men også for den enkelte unge. Vi vil gerne opfordre andre kommuner til at tænke følgende ind i deres kommende projekter vedr. 95 % målsætningen :

- Sæt fokus på den vanskeligste gruppe af unge. Her kan I for alvor gøre en forskel.
- Skab en lille effektiv tværgående styregruppe. Få økonomien på plads.
- Ansæt den rigtige ildsjæl, som kan give de unge passende mod og medspil.
- Sæt realistiske mål og synliggør succeserne for de unge.
- Vær vedholdende og forbliv tålmodig. Der vil være tilbagefald hos de unge.
- Samfundsmæssigt er det en rigtig god investering – tænk på den sociale arv!

Dette siger institutionen - Produktionsskolen Sønderborg

Produktionsskolen er på mange måder en god ramme for et projekt som Klinkehuset. Skoleformens samarbejde med ungdomsuddannelserne og de muligheder der ligger i skolens formål med at afklare og forberede til uddannelse, motiverer til at forblive målrettet, uanset de udfordringer en deltager har med i bagagen. Ulempen i produktionsskolelovgivningen er i nogle tilfælde tidsbegrænsningen på et år. I etablering og udvikling af Klinkehuset er der draget fordel af:

- Nært samarbejde med UU – UU's daglige gang i huset løser mange småproblemer i opløbet. UU's opbakning i udslusningen er vigtig for fastholdelse i uddannelsen.
- Etablering af et lille hus. Mange af deltagerne ville ikke trives på produktionsskolen, da den er for stor.
- Giv tid til etablering af samarbejde med ressourcepersoner - vores fagsprog dækker ikke altid over samme betydninger: Ord som "mentor" og "vejledning" kan have mange betydninger.

Perspektiv

Resultaterne

Klinkehuset udsprang af Sønderborg Kommune og Sønderborg Produktionshøjskoles ønske om at udvikle et tilbud til de elever, som produktions-skolen udskrev til ledighed, dvs. som skolen ikke lykkedes at få i uddannelse eller arbejde. Et år efter at det første hold på 19 elever er stoppet i Klinkehuset, er otte elever i uddannelse og to er i arbejde. Dette er et ganske godt resultat, hvis man sammenligner med tal for produktions-skolerne, der viser, at blandt de elever, der afslutter et ordinært produktions-skoleophold, bliver 36 % udskrevet med henblik på at fortsætte på en kompetencegivende uddannelse og 20 % til ordinær beskæftigelse. Klinkehuset formåede dermed med sit første hold at få ca. halvdelen af de elever, der normalt ikke profiterer af et ordinært produktions-skoleforløb, videre i uddannelse eller arbejde. At den sidste halvdel ikke kom i uddannelse eller arbejde, skyldtes misbrug, afsoning og sygemelding. Dette viser, at der fortsat er brug for et nært transsfagligt samarbejde mellem ungeaktører i kommunen, uddannelsesinstitutioner, lokale virksomheder og behandlingssystemet.

*Fra evalueringsrapporten: Evaluering af projekt '95%-målsætningen – transsfaglighed i et ungeperspektiv'.
Af Anna-Maj Stride, UCL*

Idékatalog 1 - inspiration til nye forløb for ikke uddannelsesparate unge:
Region Syddanmark, Sønderborg Kommune og Produktionsskolen Sønderborg, oktober 2013

Manuskript:

Jette Østergård, vicekommunaldirektør, Sønderborg Kommune.
Kirsten Marie Andersen, leder af Sønderborg Produktionsskole.
Lennart Griberg, konsulent, Sønderborg Kommune.
Alice Hansen, projektleder, Klinkehuset.
Anna-Maj Stride Geyti, evaluatør, UCL
Christine Diederichsen, projektkoordinator, TietgenSkolen.

Fotos og grafisk tilrettelæggelse:

Stagbird Studio
Forsiden: Charlotte Mählitz Jørgensen, elev Klinkehuset

Idékatalog 1 og 2 kan downloades her:
www.syddanskuddannelsesaftale.dk

Hvis du vil læse mere om evalueringen, kan den downloades her:
Hvis du vil læse mere om evalueringen, kan den downloades her: www.ucviden.dk. Søg på:
Evaluering af projekt '95%-målsætningen – transsfaglighed i et ungeperspektiv'

95% målsætning – i et transfagligt ungeperspektiv

Dette idékatalog skal inspirere til at sætte nye forløb for ikke uddannelsesparate unge i gang i kommunerne. Idékataloget er et resultat af erfaringerne fra et treårigt udviklingsprojekt, og består af to projekter som er forankret henholdsvis i Sønderborg kommune på Sønderborg Produktionsskole og i Varde kommune på Varde Ungdomsskole. Her er der udviklet forløb rettet mod ikke uddannelsesparate unge baseret på tætte samarbejder på tværs af kommunale enheder, UU og institutionen. Erfaringerne af de to forløb udfoldes i henholdsvis idékatalog 1 og 2.

Projektet har været en del af et stort projekt, Regionsprojektet '95% målsætning – i et transfagligt ungeperspektiv'. Baggrunden for Regionsprojektet er udfordringen med den kommunale opgave at få 95 % af en ungdomsårgang til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Tanken bag projektet er, at man i samarbejde kan etablere de vilkår, der skal til, for at unge kan blive uddannelsesparate.

At det nytter at sætte nye forløb i gang som er baseret på tætte samarbejdsformer på tværs af forskellige faggrupper, bekræfter de to projektskoler. Skolerne har opnået så gode resultater, at begge har valgt at forankre de nu afsluttede forløb og har implementeret dem i den organisatoriske ramme på de enkelte skoler.

Idékataloget videregiver vores fælles erfaringer, og vi håber, at det kan være med til at motivere andre kommuner til at gå i gang med at lave nye

Region Syddanmark